

למה לי דמוקרטיה עכשיו?

קורס משותף של בית הספר למדע המדינה ובית הספר ללימודי חברה ומדיניות

תשפ"ד, סמסטר א'

2 נקודות זכות

ימי ד', בשעות 16:00-18:00

מהי דמוקרטיה ומי צריך אותה עכשיו ובכלל? מה גורם למדינות להפוך לדמוקרטיות ולאחרות לחוות נסיגה דמוקרטית? ומה הקשר בין דמוקרטיה כשיטת ממשל לבין פופוליזם, פוסט-אמת וצמיחה כלכלית? הקורס מציע תשובה אינטרדיסציפלינרית והשוואתית רחבה על שאלות אלו. הקורס מספק ידע תשתיתי על עקרונות, סוגים והיסטוריות של דמוקרטיות בעולם, תוך בירור הקשר בין דמוקרטיה כמשטר לבין היבטים חברתיים ופוליטיים רחבים כגון משפט, יחסים בין רשויות, כלכלה, מנהיגות, חברה אזרחית, ותקשורת. הקורס דן בכל אלו תוך בחינת המצב בעולם והתמקדות במצבה של הדמוקרטיה בישראל בעבר וכויום. זוהי הזדמנות ללמוד מקרוב שפה מושגית ולקבל פרספקטיבה מחקרית עשירה על נושאים שנמצאים בליבת המשבר הנוכחי בישראל ובמדינות נוספות. הקורס בנוי בעקרו כסדרת הרצאות אורח של חברות וחברי סגל רבים המתמחים בתחומים הרלבנטיים, ולכן זוהי גם הזדמנות להיחשף למגוון של דיסציפלינות ומרצים.

צוות הקורס:

מרכזים אקדמיים: פרופ' אוריאל אבולוף, פרופ' אנסטסיה גורודזייסקי, פרופ' מיכל קרבאל-טובי, ד"ר ליאור שפר

עוזר הוראה: אמיר בן חור

חובות הקורס:

1. השתתפות פעילה בשיעורים (40%)
2. הצגה קבוצתית באחד משני השיעורים האחרונים (60%)

מדיניות ציונים:

ציון הקורס מורכב מ-40% עבור השתתפות פעילה בשיעורים ו-60% עבור הצגת נושא בכיתה בפורמט TED.

40% השתתפות בשיעורים. 40 נקודות עבור השתתפות פעילה בהרצאות ניתן לצבור באמצעות מתן תשובות לשאלות אינפורמטיביות בחידונים/משוברים דיגיטליים המתייחסים לנושא ההרצאה לפחות **בשמונה** מתוך **עשרה** שיעורים שמתבססים על הרצאת האורח (שיעורים 11-2). כל חידון יכלול ארבע שאלות, כאשר לשאלות החידון ניתן יהיה לענות רק בזמן השיעור (כל מרצה יתקדיש לכך כעשר דקות מהשיעור). בכל חידון ניתן לקבל חמש נקודות במידה וניתנו תשובות נכונות לפחות לשלוש מתוך ארבע שאלות. כך, במהלך כל הקורס ניתן לצבור את כל 40 הנקודות של ההשתתפות הפעילה (גם אם סטודנט ית החסירה שני שיעורים). במידה וניתנו תשובות נכונות רק לשתיים מתוך ארבע שאלות בחידון, החידון יקנה שתי נקודות. סטודנטים שיתנו תשובה נכונה רק לשאלה אחת בחידון, לא יקבלו נקודות עבור חידון זה.

60% הצגות TED קצרות בקבוצה בכיתה. נושא ההצגה נתון לבחירתכן. תוכלו להשוות את ישראל עם מדינות אחרות על אחד הצירים שנלמדו בקורס ותוך התייחסות לחומר הקריאה השאוב לפחות משני שיעורים. אפשרות נוספת היא לבחור פריט או פריטי קריאה שמופיעים בסילבוס הקורס ולנתח אותם ביחס לאחד הצירים שנלמדו בקורס. לבסוף, ניתן לבחור ייצוג חברתי של נושא אקטואלי, בישראל או מחוצה לו (למשל, תכנים בשיח הפוליטי, במדיה החברתית או בזירות של אקטיביזם) ולנתח אותו ביחס לציר מרכזי שנלמד בקורס. כל הצגה אמורה להתחיל ולהסתיים עם שקף שמציג את רשימת המקורות עליהם היא מתבססת. הציון (בסולם של 100 נקודות) יינתן לפי קריטריונים הבאים: דיוק התוכן, בהירות התוכן, הבנה ושילוב של חומרים אקדמיים, אינטגרציה של חומרים, אופן העברת המידע.

נושאי ותאריכי השיעורים:

שיעור 1 - 18.10.23

- מבוא, היכרות, תוכנית העבודה. מרצים: מרכזים אקדמיים
- למה לי דמוקרטיה עכשיו? ערכים ורגשות. מרצה: פרופ' אוריאל אבולוף, בית הספר למדע המדינה

שיעור 2 - 25.10.23

- מהי דמוקרטיה ודמוקרטיזציה: למה מדינות נהיות דמוקרטיות? גלי דמוקרטיזציה, וגורמים. מרצה: ד"ר רונן מנדלקרן, בית הספר למדע המדינה

שיעור 3 - 1.11.23

- נסיה דמוקרטית: גורמים, מגמות, והשלכות. מה בולם את הנסיה? מרצה: ד"ר אלון יקטר, בית הספר למדע המדינה

שיעור 4 - 8.11.23

- דמוקרטיה בישראל: ההיסטוריה של הדמוקרטיה בישראל, מדוע ישראל היא דמוקרטיה, מאיזה סוג, עבור מי ומתי. מרצה: ד"ר יעל שומר, בית הספר למדע המדינה

* השיעור לא יועבר באופן פרונטלי, התלמידים יידרשו לצפות בהקלטה א-סינכרונית שתועלה.

שיעור 5 - 15.11.23

- דמוקרטיה ומשפט: התפתחות הביקורת השיפוטית, חוקות והתפתחות ההגנה על זכויות אדם, יחסי רשויות בעולם ובישראל. שחיתות/שלטון חוק ודמוקרטיה. מרצה: פרופ' גיא מונדלק, הפקולטה למשפטים והחוג ללימודי עבודה

שיעור 6 - 22.11.23

דמוקרטיה וחוקות: היסטוריה, הגדרות וסוגים. תמונת מצב השוואתית: דמוקרטיות, דיקטטורות, משטרים סמכותניים, משטרים טוטליטריים, ומה שביניהם.

מרצה: פרופ' חנה לרנר, בית הספר למדע המדינה

שיעור 7 - 29.11.23

אידיאולוגיות אנטי-דמוקרטיות בימינו

מרצה: ד"ר רמי קפלן, החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה והחוג ללימודי עבודה

שיעור 8 - 6.12.23

דמוקרטיה ותקשורת: בעולם ובישראל

מרצה: פרופ' דניאל דור, החוג לתקשורת

* השיעור יועבר בזום.

שיעור 9 - 13.12.23

מנהיגות, שלטון וכוח

מרצה: ד"ר נמרוד רוזר, החוג למדיניות ציבורית והתוכנית הבינלאומית ליישוב סכסוכים וגישור

שיעור 10 - 20.12.23

דמוקרטיה וכלכלה: בעולם ובישראל

ד"ר רועי לוי, בית הספר לכלכלה

שיעור 11 - 27.12.23

אקטיביזם וחברה אזרחית: בעולם ובישראל

מרצה: ד"ר דורית קרת, החוג למדיניות ציבורית

שיעורים 12 ו-13 - 3.1.24 + 10.1.24

הצגות הסטודנטים